

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocații Ionaș Gheorghe și Bargan Iurie în numele inculpatului Popînin Igor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Popînin Igor Vladimir,

născut la 26 martie 1988, originar și domiciliat în or. Ungheni, str. O. Ungureanu, nr. 9/2 ap. 9

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 22 iulie 2015 - pînă la 26 august 2015 (instanța de fond);
2. de la 15 septembrie 2015 - pînă la 12 noiembrie 2015 (instanța de apel);
3. de la 26 ianuarie 2016 – pînă la 13 aprilie 2016 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 august 2015, examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Popînin Igor a fost condamnat în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Popînin Igor, exercitînd în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite a unui drept presupus, exprimat prin existența unei pretinse datorii din partea lui Levința Vitalie față de Taran Anatolii, acționînd în scopul asigurării achitării acestei datorii la 07 februarie 2015, aproximativ la orele 17⁰⁰, împreună cu alte persoane

aflându-se în or. Orhei, str. Vasile Lupu, au stopat automobilul de model "Renault Megane" cu n/î OR BS – 491, unde l-au forțat pe Levința V. să coboare din autoturism, după care cu automobilul de model "Mercedes Vito" cu n/î C RS – 041, l-au transportat într-un garaj din apropierea pieței auto "Pruncul" din mun. Chișinău. Ulterior, Popînin Ig. împreună cu alte persoane acționând cu o intenție unică, îndreptată spre stingerea pretensei datorii a lui Levința V. către Taran A., l-au deposedat pe primul de un inel și un lanț din aur la preț de 58 000 lei, după care au luat de la partea vătămată bani în suma de 1600 Euro, echivalentul a 33 296 lei. În continuare, Popînin Igor l-a obligat pe Levința V. să scrie o recipisă precum că ar fi dator lui Taran A. cu 10 000 Euro, concomitent solicitând transmiterea acestor bani în termeni cât mai restrînși, acțiuni ilegale care s-au soldat cu cauzarea părții vătămate de daune în proporții deosebit de mari în sumă de 91 296 lei.

4. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care invocând blîndețea pedepsei a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat conform învinuirii formulate la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea cererii de apel procurorul a invocat că instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise și circumstanțele cauzei, menționînd că scopul pedepsei penale poate fi atins doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, or necesitatea numirii unei astfel de categorii de pedeapsă rezultă din comportamentul inculpatului, care doar formal a recunoscut vina.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015, apelul declarat a fost admis, casată sentința în partea aplicării pedepsei și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Popînin Igor a fost condamnat în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

6. În motivarea soluției adoptate Colegiul a menționat că, deși instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, pedeapsa numită inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este

nejustificată, la stabilirea căreia instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal precum și de circumstanțele de fapt ale cauzei, de persoana inculpatului, de consecințele survenite, în speță lipsind careva motive pentru a suspenda executarea pedepsei stabilite.

Totodată, instanța de apel a relevat că în cauză lipsesc temeiuri de a stabili limita de pedeapsă lui Popînin Ig. mai mare de cât cea stabilită prin sentință, însă, reieșind din gravitatea infracțiunii comise, este oportun dispunerea executării reale a pedepsei numite de prima instanță, cu izolarea acestuia de societate.

7. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului, care, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond, argumentînd că instanța de apel greșit a admis apelul, deoarece în speță nu există careva interdicții pentru condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite.

Instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, astfel fiind efectuată o greșită individualizare a executării pedepsei numite prin sentință.

Sancțiunea normei penale în baza căreia Popînin Ig. a fost condamnat prevede pedeapsa închisorii de la 3 la 8 ani, iar instanța de apel incorect a indicat faptul că legea penală ar prevedea pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de 12 ani, astfel incorect a agravat situația condamnatului.

7.1. Exprimîndu-și dezacordul cu decizia nominalizată, avocatul Bargan Iurie în numele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, care, menționînd prevederile pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită, casarea hotărîrii instanței de apel cu menținerea sentinței.

În argumentarea soluției solicitate recurentul a invocat următoarele:

- instanța de apel nu și-a argumentat soluția privind excluderea prevederilor art. 90 Cod penal și dispunerea executării reale a pedepsei stabilite;

- în speță sunt prezente un cumul de circumstanțe atenuante, iar instanța de apel nu le-a luat în considerație și fără a ține cont de personalitatea inculpatului, care pentru prima dată este atras la răspundere, se caracterizează

pozitiv, greșit a concluzionat că în prezenta cauză nu au fost stabilite careva circumstanțe pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, iar corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă numai în condiții de izolare de societate.

8. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, acuzatorul de stat, a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate de avocații Ionaș Gh. și Bargan Iu. în numele inculpatului, argumentînd că motivele invocate de recurenți, nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept prevăzute la art. 427 Cod de procedură penală, iar pedeapsa a fost stabilită în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute la art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal.

9. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel doar în prezența temeiurilor menționate de norma dată.

Colegiul constată, că în recursurile declarate avocații Bargan Iu. și Ionaș Gh. în numele inculpatului, au invocat temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile comise de instanțele de fond și de apel cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței și cînd a fost aplicată o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Totodată, instanța de recurs atestă, că autorii recursurilor nu contestă

starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va pronunța referitor la aceste aspecte, dar critică decizia instanței de apel numai referitor la excluderea prevederilor art. 90 Cod penal - condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei.

Colegiul, consideră că temeiurile pentru recurs semnalate de recurenți nu sunt aplicabile în prezenta speță, iar instanța de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea executării pedepsei stabilite inculpatului și-a argumentat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

Prin urmare, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de alin. (1) art. 75 Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsa luînd în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținîndu-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, după ce a stabilit pedeapsa, continuînd operațiunea de individualizare cu privire la executarea acesteia, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată **poate** dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului. Suspendarea condiționată (art. 90 Cod penal), ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea, ca pe lîngă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal, constituie concluzia instanței că nu este rațional ca făptuitorul să execute

pedeapsa stabilită.

Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În acest context, instanța de recurs notează, că chiar și în cazul îndeplinirii tuturor condițiilor prevăzute de prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a ultimului la această măsură de individualizare judiciară a executării pedepsei stabilite.

Colegiul penal ține să menționeze că în speța discutată, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel just a concluzionat că prima instanță dispunând suspendarea condiționată a pedepsei stabilite inculpatului, n-a reținut suficiente temeiuri de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece infracțiunea prevăzută de art. 352 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria celor grave, pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa închisorii pe un termen de la trei la opt ani, acesta s-a eschivat de la urmărirea penală, fapt care a dus la tergiversarea efectuării investigațiilor de către organul de urmărire penală.

În argumentarea acestei concluzii, Colegiul reține circumstanțele și împrejurările în care s-a săvârșit infracțiunea, precum și metoda în care inculpatul a acționat în privința părții vătămate, fapt care face ca gravitatea acesteia să sporească, și anume: (infracțiunea a fost săvârșită de mai multe persoane, au stopat automobilul în care se deplasa pătimitul, l-au forțat să coboare din automobil, l-au transportat cu un alt automobil în incinta unui garaj, unde l-au deposedat de bunuri și l-au obligat să elibereze o recipisă, care ar confirma unele obligațiuni).

Ținând cont de toate circumstanțele prezente în speță, Colegiul consideră, întemeiată concluzia instanței de apel, referitor la faptul că prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, și

nejustificat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, iar corectarea ultimului este imposibilă fără izolarea de societate, cu dispunerea executării pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, luînd în considerație, după cum a fost specificat mai sus, prezența circumstanțelor atenuante, la care fac referire avocații Ionaș Gh. și Bargan Iu. în recursurile declarate, (săvîrșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, se caracterizează pozitiv, este încadrat în cîmpul muncii) precum și faptul că prezenta cauză a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală (art. 364¹ CPP), instanța de recurs consideră că aceste împrejurări au determinat corect instanța de apel, de a-i stabili inculpatului pedeapsa închisorii mai aproape de limita minimă prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat. La acest capitol, Colegiul ține să menționeze, că în cazul în care instanțele de judecată au constatat circumstanțe atenuante și au redus pedeapsa, după caz pînă la minim, aceste circumstanțe nu mai pot servi temei de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal.

Argumentul avocatului Ionaș Gh. prin care se invocă că sancțiunea normei penale în baza căreia Popînin Ig. a fost condamnat prevede pedeapsa închisorii de la 3 la 8 ani, iar instanța de apel incorect a indicat faptul că legea penală ar prevedea pedeapsa maximă de închisoare pe un termen de 12 ani, astfel a agravat situația condamnatului, Colegiul penal îl respinge ca fiind neîntemeiat și declarativ.

La acest capitol instanța de recurs relevă, că prin decizia instanței nu s-a făcut o astfel de constatare, fiind menționat "*Infracțiunea pentru care Popînin Igor a fost condamnat, conform art. 16 Cod penal, face parte din categoria celor grave, pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de pînă la 12 ani*" (f.d.86, vol. II). Prin urmare, concluzia instanței de apel la acest capitol este justă și întemeiată, or într-adevăr infracțiunea săvîrșită de inculpat în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (4) Cod penal, face parte din categoria celor grave, iar pedeapsa maximă cu închisoarea pentru această categorie de infracțiuni este de pînă la 12 ani, inclusiv.

Așadar, Colegiului penal, statuează că pedeapsa cu închisoare și modalitatea de executare a acesteia aplicată inculpatului, a fost stabilită și

individualizată corect, în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar aplicarea unei pedepse mai blânde, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

Din considerentele enunțate, Colegiul, constată că pedeapsa stabilită de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Rezumînd cele expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorii de drept ce ar afecta hotărîrea atacată sub aspectele invocate, astfel ajunge la concluzia că recursurile sunt inadmisibile, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocații Ionaș Gheorghe și Bargan Iurie în numele inculpatului Popînin Igor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui *Popînin Igor Vladimir*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, publicată la 12 mai 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti